

Автор:

Антоненко Олександр Миколайович
студент 11 ОВм групи

Науковий керівник:

Франчук Василь Михайлович,
кандидат педагогічних наук,
доцент, професор кафедри комп'ютерної
інженерії та освітніх вимірювань

РОЛЬ СТАНДАРТНОГО ТЕСТУВАННЯ В ОСВІТІ

Анотація. Метою дослідження є узагальнення відомостей щодо ролі стандартного тестування у контексті оптимізації якості освіти. Об'єктом дослідження є система стандартного тестування в освіті (критерії, методологія, технологічні елементи).

Ключові слова: тестування в освіті, стандартне тестування, система тестування, моніторинг наукових досягнень

Вступ. Починаючи із ХХ століття тести стали все більш використовуваним інструментом в сфері освіти, являючись універсальним засобом перевірки знань і умінь. Цей інструментарій з'явився на стику кількох наук: психології, педагогіки і соціології [5]. Реалії сьогодення, зокрема тенденції, які склалися в освіті у ХХІ столітті, вимагають більш пильної уваги до якості освіти, вивчення інструментів, які спрямовані підвищувати її рівень. На сьогоднішній день відомі такі оболонки, як MyTest та Testing, OpenTEST, TestTurn, системи тестування INDIGO та IREN.

Постановка задачі. В умовах сучасної загальноосвітньої організації особливу увагу приділяють забезпеченню високої якості шляхом підвищення якості освіти та якості освітніх послуг. Оскільки знання стають основним виробничим ресурсом, нова освітня доктрина ґрунтується на когнітивній складовій програм підготовки. У зв'язку із цим поряд із розробкою ефективних форматів освіти (від середньої до вищої) ключове значення набуває оптимізація використання таких когнітивних інструментів, як тестування.

Мета роботи. Розглянути місце та роль стандартного тестування як передумови забезпечення якісної освіти.

Основна частина. Під тестами розуміються стандартизовані завдання, призначені для перевірки знань, умінь, професійної підготовки в усіх галузях.

Метою тестування є діагностика рівня навченості випробуваного на основі застосування системи тестових завдань. Завданням тестування є вимірювання рівня сформованості набутих знань, сформованих умінь і навичок) під час отримання знань.

Здійснення стандартного тестування в освіті вимагає постановки конкретної мети діагностики: попередня; поточний тематичний контроль; проміжне тестування; підсумкова атестація. В залежності від ролі тесту буде залежати подальший вибір шляхів оптимізації знань. Варто зауважити, що під час здійснення стандартного тестування можливості для всіх учасників абсолютно однакові (на відміну від нестандартного тестування).

Одним із параметрів, які ефективно впливають на якість вимірювання рівня засвоєння знань, є види використовуваних тестових завдань. У вітчизняній та міжнародній практиці застосовуються, як правило, такі завдання: 1) закриті (із можливістю обрати альтернативну відповідь серед множинного вибору з вибором однієї або кількох відповідей правильних); 2) на встановлення відповідності (характерними є наявність однозначної відповідності між розглянутими поняттями величинами та ін.); 3) відкриті (реалізація у формі вільного викладу, завдання-есе та завдання-доповнення) [2].

Ефективність технологій тестування забезпечується відповідними технологічними елементами: 1) multimedia (набір апаратних засобів та програмних продуктів, які надають можливість працювати із графічними, текстовими, звуковими даними); 2) distantly (набір

інструментів, які надають можливість здійснювати пошук віддаленої інформації, що забезпечується доступністю потужних мережевих баз і банків знань); 3) hyperHtechnology (наявність апаратної і програмної підтримки та можливостей одночасного обробки і передачі безлічі пов'язаних потоків інформації) [3-4].

Зважаючи на це, чим вищої якості програмно-інтерактивна складова, тим більш цікавіше із точки зору сприйняття та комфортніше буде проходити стандартний контроль знань.

Варто зупинити більш детально увагу та цілях, які можуть бути досягненні під час здійснення тестування: оцінювання успіхів навчання; визначення «вектору» необхідної допомоги в навчанні; оцінювати ефективність навчання; мотивація викладача до вдосконалення процесу навчання і навчальних матеріалів; мотивація (учнів, студентів) до самостійного критичного мислення, яке надає можливість сформулювати коло невирішених прагнень у пізнанні; створення додаткової мотиваційної атмосфери для подальшого навчання та отриманні відповідних успіхів.

Щодо такого аспекту, як правила, то тестові завдання повинні відповідати наступним критеріям: а) відображати зміст навчального матеріалу; б) відповідати цілям тестування; в) повинні розподілятися відповідно до рівнів складності; г) являтися апробованими; д) бути написаними зрозумілою мовою [1-2].

Звісно, маємо також відмітити і проблемні аспекти, із якими можемо стикатися під час здійснення стандартного тестування. Це, передусім, дані про прогалини в знаннях у конкретних розділах не дозволяють зробити правильні висновки щодо причин цих прогалин; під час проходження тестування не достатньо часу для будь-якого глибокого аналізу теми; тестування не виключає ймовірність присутності елемента випадковості. Під час отримання викладачем результатів тестування не має відповіді про те, які саме прогалини в знаннях існують у конкретних розділах, підрозділах, що у свою чергу, не дозволяє об'єктивно судити про витoki причин цих прогалин.

Окремо також варто не забувати і про такий недолік, як те, що за допомогою стандартного тестування не існує можливість здійснення перевірки і оцінювання високих, продуктивних рівнів знань, які пов'язані із творчістю.

Використання результатів тестування навчальних досягнень, особистісного розвитку, професійних інтересів і схильностей до творчості дозволить здійснювати своєчасну необхідну корекцію якості освіти на різних рівнях управління і буде служити реальною основою управління якістю освіти в умовах протікання навчання.

Таким чином, результати стандартного тестування мають бути втілені у «нові» програми, націлені на підвищення якості освіти в Україні та забезпечення повноцінного доступу до інформаційних ресурсів. Отримання даних про успішність у середовищі, в якому відбувається навчання, дозволить правильно побудувати його «оптимізаційний вектор».

Висновки. Поняття «тестування» є багатовимірним поняттям, здатним до трансформації. Воно не зводиться до окремих його властивостей, а пов'язано з об'єктом, предметом та метою навчального процесу.

Розгляд сутності стандартного тестування дозволяє встановити взаємозв'язок наступних понять: стандарт-якість-тестування-творчість.

Технології тестування надають можливості для ефективної інтеграції знань і практичного досвіду в ході інтерактивної взаємодії, розширюють діапазон управління навчальним процесом, забезпечують можливість ефективної самостійної роботи і адекватної оцінки результатів навчання, сприяючи тим самим підвищенню якості освіти. Перспективним вбачається розробка тестових оболонок, які нададуть можливість здійснення стандартного тестування із встановленням «рівня творчості» під час самостійного здобуття знань. Отримання під час тестування надійних результатів має стати підґрунтям для оцінки прогресу в навчанні та подальшої розробки заходів щодо оптимізації освіти в нашій країні.

Список використаних джерел:

1. Горбатюк Р. Тестування як метод педагогічного контролю якості знань майбутніх фахівців із вищою освітою / Р. Горбатюк, Т. Сіткар // Нова педагогічна думка. – 2014. – № 3. – С. 179-183.
2. Методичні рекомендації зі складання тестових завдань / В.П. Сергієнко, Л.О. Кухар. – К., НПУ, 2011. – 41 с.
3. Корсак О. Досягнення і проблеми тренду міжнародних тестувань якості освіти / Олена Корсак // Вища освіта України. – 2017. – № 4. – С. 78-83.
4. Капустін І. В. Теоретичні основи моніторингу якості освіти / Капустін І. В. // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія. – Ялта, 2013. – Вип. 41, ч. 1 С. 123-129.
5. Тихонович В. М. Тестування як метод контролю навчання студентів у вітчизняній педагогічній думці (60-ті – 80-ті рр. ХХ ст.) / В. М. Тихонович // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2015. – Вип. 51 С. 260-268.